

avskrift av orig. som är i
blyertskrift.

ACC. N.R. M. 7767: 1-4.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Blenda Andersson

Härad: Albo

Adress: Skåda, Vislanda

Socken: Vislanda

Berättat av:

Uppteckningsår: 1941.

Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Släktahjälpe

(Sl. 7; Etv. I:16)

(Ljälvbiografi; forts. fr. No. 7766.)

p. 1-4.

Skriv endast på denna sida!

N. 7767: 1.

Slåttrahjälpe.

Då far hade slått upp på maden, brukade Stina i Lilla Madhem komma och be om slåttrahjälpe. Stina, som var änka, hade ett dagsverkstorp under Ströby, för vilket hon fick göra tre karadagsverke i veckan. Stina hade tre döttrar, den äldsta av dem hjälpte Stina med arbetet hemma, den andra gjorde dagsverken för torpet, två kvinnodagsverke räknades som ett karadagsverke, så hon måste dagsverka veckan igenom. Och den tredje dottern var borta och tjänade. Den äldsta dottern var gift, men hennes man var sjuklig och orkade ej arbeta. De hade två barn. Stinas torp låg i Skatelövs socken, men det gränsade intill Vislanda socken. Då Stina kom och bad om slåttrahjälpe, sade hon till min far: "Ja nu Anders lille kommä ja igen å beå om hjälpe te å slå. Ja få lövä gå åt Veslane söcken å be om hjälpe, ty de ä möet snällare än Skatelövs boana. Di är så hökfärdia så, di töcka di ä för fina te å hjälpa en fatti änka. Men i Veslana söcken ä di snälla allihopa. Ja haa nu vatt om häjle förste rote å bett dem hjälpa me å slå, å di ha lövat komma allihop. Söderström har lövat me i åå åsså, att ja få slå på odlingen på myån. Dä ä ju inte möet å hämta för gräset ä så dålit så, fö dä fros i våras, men dä bleä väl nöet fö nöet bara ja få dä slått, å få dä onne tak. I vintras feck ja gå å skära ljung te mina kreatur nästan häjle vintän, å dä va inte gött de hellä. Men dä ge väl an då joän va böra, värre va dä nä ja

N. 7767:2.

fick sopa onnan snön först. Ja hade två kor å en kalv i vintras, för då står i kontraktet att så mönna kreatur som ja kan venterfö så mönna få ja bete te i Ströby have på sömman. Nu haa ja inte hatt brö i mitt hus på åtta da. I gåå sålde ja min gökalf å fö den feck jag 23,50 te mä skinnet. Ja haa inte konna gjoät slättrahjälpe förut, fö ja haa inte hatt nönnä pengä te å köpa mat å kaffe å ge dem". - "Det skalledu inte bry dig om, Stina, och ge dem mat, de som hjälpa dig att slå. De få äta sig mätta när de kommer hem. Du behöver din mat själv", inföll far, då hon tystnade ett ögonblick. - "Ja - ja - ja - då har du visst rätt i, Anders lille", svarade Stina och tog förklädet och torkade bort tårarna i ögonen. - "Gå in till mor", sade far till Stina, "så skall jag säga till henne, att hon sätter fram lite mat till dig, så du får äta dig mätt, för det förstår jag du behöver. Och så skall jag säga till mor, att hon ger dig en kaka bröd innan du går, som du får taga med dig hem. Och så skicka jag väl till dig min son och min dräng, till att hjälpa dig å slå. Och så kommer väl en å mina gräbbe eller kanske två av dem och hjälper till å rävsä.

"Gud välsigne de Anders lille å dina barn å barnabarn å hela ditt hus, för du allti ä snälle å hjälpsammä!" bad Stina, å så gick hon in till mor.

Dagen efter, då vi ätit middag, gingo min bror och drängen till Madhem för att slå. Och efter en timme gingo flickorna Martina och Ida, också dit, Med dem skickade mor en tvåkannekruka full med söt mjölk.

M. 7767:3

Sedan satte mor på grytan och kokade risgrynsgröt, som hon öste upp i ett stort djupt fat av porslin med fot inunder. Sedan knöt hon in det i en ren, nymanglad servett, och sen fick jag bära slåttragröten till slåttragillet i Madhem. När jag kom dit, hade slåttrakarana som voro 12 stycken, slätt upp åt Stina, och råsekeringarna hade också "tatt hälat" "Nu få du löv å vänta te höstafolket har ätit, så få du va mä å göra ringleka", sa Stina till mig. Då de skulle äta gröt å mjölk, hade Stina inte nog djupa tallrikar utan satte fram flata också, och så sade hon till sina gäster; när hon bad dem äta: "Nu haa ja satt fram bå djupa å flata tallrikar, å di som ta de djupe tallrikarna få ta så möet meä gangä". Själv hörde hon inte att hon missade sig, men de andra skrattade däråt och hade roligt och stämningen var hög. Där fanns ju inte sittplatser tillhalla i Stinas stuga, utan en del sutto på golvet, en del i spisen, någon satt på tröskeln, några stodo, och somliga sutto i knäet på varandra medan de äto. Men tog det hela så gemytligt, glatt och primitivt som möjligt.

När höstafolket hade ätit, sa Stina: "Nu ska vi ut allehopa å roa oss! Ja å så glaa fö ja haa fått "uppslätt i da". Där var en dräng ifrån Ströby, som hade ett gammalt dragspel med sig, och han spelade polkor och ringlekar och allesamman dansade och roade sig av hjärtans lust. Till sist sa Stina till drängen: "Nu mens du vilade lite mä å spela ska vi leka "änkeleken" fö ja å änka, å ja ska ta först", och så ställde de unge upp sig par efter par. Och så ropa Stina: "Sista paret ut!" Det var min faders dräng och Stinas dotter Sara, som nu sprungo. "Ja er

M. 7767:4.

bryr jag mig inte om skilja, för ja töcke ni passen så bra ihop;sa Stina. Så ropa Stina igen, och då var det ett annat ungt par, men dessa ville hon ej heller skilja. Det tredje paret var en änklings ifrån Myradal, som Stina synnerligt hade ett gott öga till. "Nu ska ja passa me", sa Stina, då hon hade ropat "sista paret" ut", och nu sprang hon lätt och ledigt som en sjutton års flicka. Jakten gick över stenar omkring träd och buskar och till sist omkring en höbreda, men denna sprang Stina tvärt igenom och tog flykten. Alla jublade och klappade händerna. Men segrarinnan var stolt över sin vighet. När vi hade lekt till klockan var över 11 på vkällen, tog var och en sin lie eller rävs och gick hem.